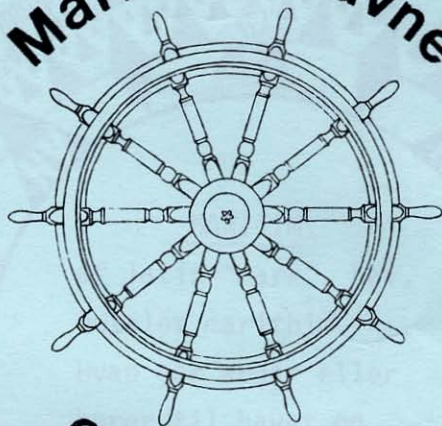
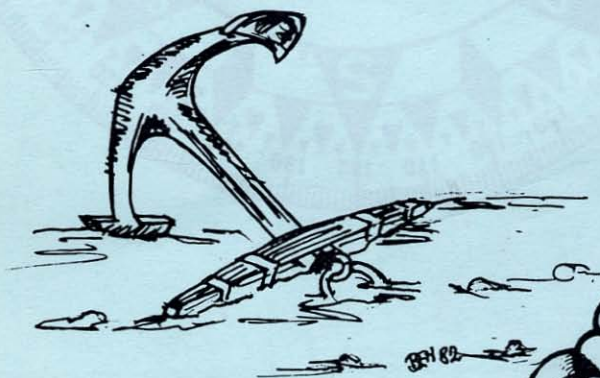
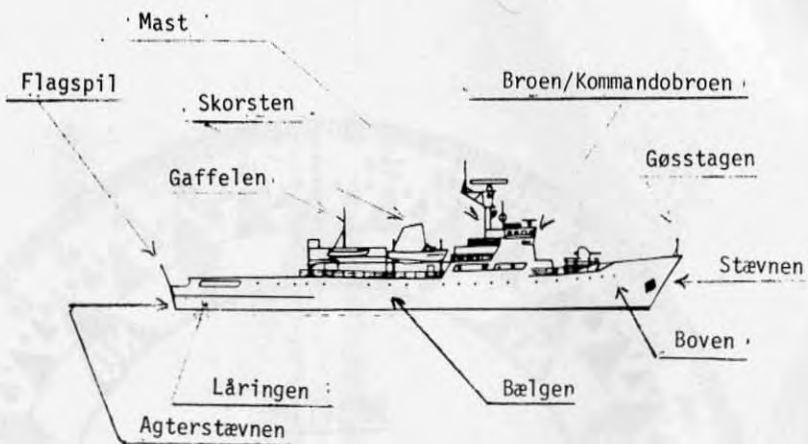


**Maritime navne**

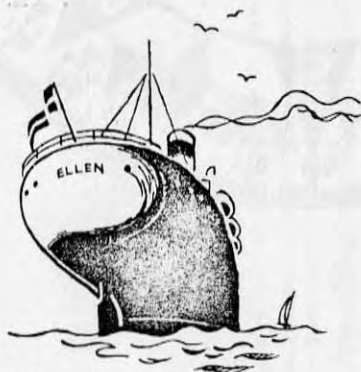


**og udtryk**





Bakken



Hæk.

#### STÆVNEN/FORSTÆVNEN:

forenden af skibet, den del der skærer gennem vandet.

#### BOV/BOVEN:

skibsskrogets (skibssidens) forreste runding. Under krydsning med et sejlskib kaldes de forskellige bidevindskurser bov, idet et skib siges at ligge over f. eks. styrbords bov eller bagbords bov.

#### BÆLGEN:

midterste del af skibets skrog (skibsside).

#### LARING:

et skibs runding ind imod agterstævnen. - Låringsfartøjer, de både, der på nogen skibe hænger under daviderne (jollebommene) på siden agterude.

#### BAKKEN:

den forreste del af øverste dæk på et skib (overbygning i forskibet).

#### HÆK:

den del af agterskibet, der rager udenfor agterstævnen (overkanten af agterspejlet), et skibs agterende, især den øverste del.

#### GAFFELN:

det sted, hvor man normalt hejser orlogsflaget, når man sejler (er let) se fig.1.

#### FLAGSPIL(agter):

det sted agter (se fig.) hvor man normalt hejser orlogsflaget i havn og til ankers (orlogsflaget kan også føres på flagspillet agter under sejlads, hvis Chefen bestemmer det).

#### GØSEN:

det lille orlogsflag man kun hejser forude i stævnen når skibet ligger i havn eller til ankers (aldrig når skibet er let) kaldes altid GØSEN.

#### GØSSTAGEN:

den lille "flagstang" forude i stævnen, hvor man hejser gøsen.

#### PØSE:

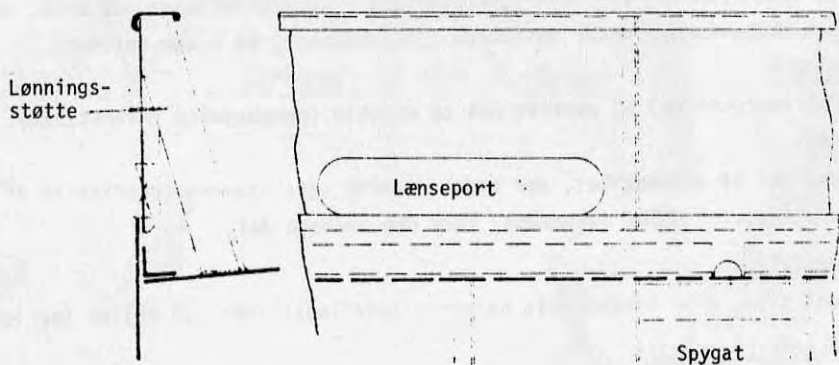
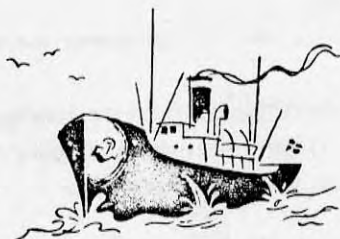
spande.

#### LEVANGERE:

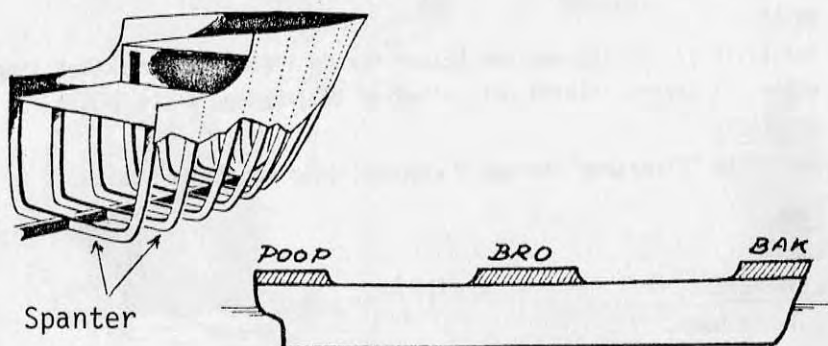
gulvskrubber.

#### KUTTENDÆKKER: (slang).

vinduesvasker.



Skanseklædning



De tre klassiske opbygninger

#### SPYGAT:

hul i skanseklædning, dæk eller skot til afløb af vand, (se fig.).

#### LÆNSEPORT:

i skanseklædningen er der udskåret lænsporte, for at det vand, der kommer på dækket i hårdt vejr, kan komme af dækket igen så hurtigt som muligt.(se fig.).

#### LØNNING:

et rækværk der anbringes langs siden af et skib, når rælingen (den øverste kant på et skib) er lav. De støtter hvori lønningen hviler, kaldes LØNNINGSSTØTTER eller LØNNINGSSEPTRE.

#### SKANSE:

skansen er benævnelsen på den agterste del af et skibs øverste dæk. Betragtedes før i tiden som den fornemmeste del af skibet.

#### SKANSEKLÆDNING:

skibssidens forlængelse op over øverste dæk.

#### SPANTE:

ribbe (stålbjælke) fra køl til overkant af skibet, hvorpå pladerne fastnættes eller- svejses, så skibssiden dannes. (Spanter er skibets ribben).

#### OVERBYGNING:

et skibs overbygning er alt hvad der forefindes af dækshuse- kommandobro- m.v. ovenover øverste gennemgående dæk.

#### LÆSIDEN/TIL LÆ:

den modsatte side af luvsiden/Luvart.

#### LUVSIDEN/TIL LUVART eller TIL LUV:

den side af skibet hvorpå vinden blæser.

#### SKOT/SKOTTER:

vægge, der danner skillerum ombord i et skib. Nu forsynes de fleste større skibe med vandtætte skotter.

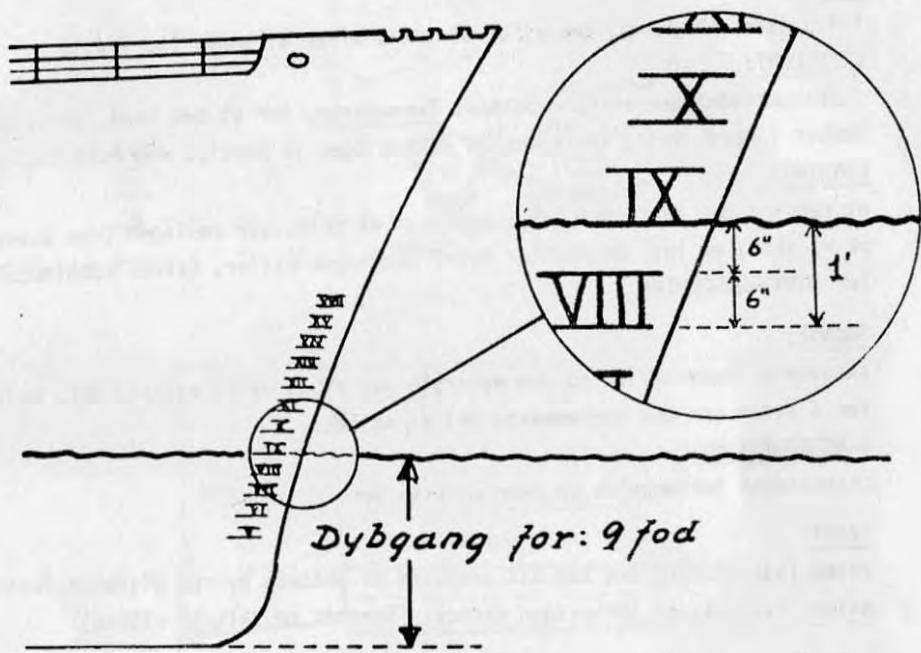
#### SKEJE UD/UDSKEJNING:

ophøre med at arbejde.

#### SØMIL(sm): = 1852 meter

#### REJSNING:

betegnelse for rigning.



Dybgang for: 9 fod

Forstævn med amningsmærker



fig. 1

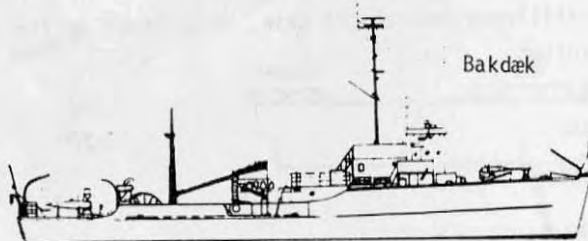


fig. 2



#### AMNINGSMÆRKER:

Tal, der på skibets for- og agterstævn viser skibets dybgang for og agter, målt fra kølens underkant til vandlinen. Disse tal (mærker) kaldes amningsmærker (i reglen angivet i eng. fod på styrbords og i decimeter på bagbords side). Enkelte skibe har også AMNINGSMÆRKER "midtskibs" (på bælgen), især de store skibe.

#### TRIM:

Har skibet forskellig dybgang for og agter siges det, at skibet har trim. Er skibets dybgang størst for, ligger skibet på næsen, er dybgangen størst agter, ligger skibet på hælen.

Ligger skibets ene side dybere i vandet siges det, at skibet har slagside, ligger stb-side dybest, har det stb-slagside, ligger bb-side dybest har det bb-slagside.

#### FORDÆK:

dækket forude kaldes FORDÆK, når skibet har flushdæk (et lige gennemgående dæk) som i fig. 1, i modsætning til fig. 2 hvor skibet har bakdæk, her kaldes dækket forude ovenover hoveddækket for BAKKEN.

#### AGTERDÆK:

dækket agterude hvis skibet har flushdæk, - ikke er forsynet med en overbygning agter (POOP= Hytte).

#### KABYS:

skibets køkken.

#### BANJE:

det sted hvor de menige sover.

#### LUKAF:

det sted hvor befalingsmænd sover.

#### SKAFNING/SKAFFE:

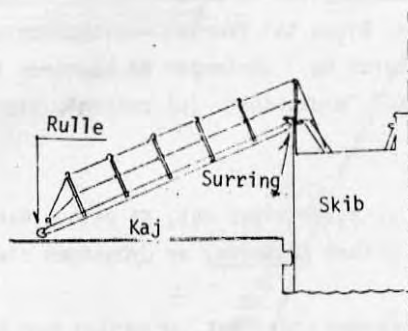
spisning/spise.

#### CAFETERIA:

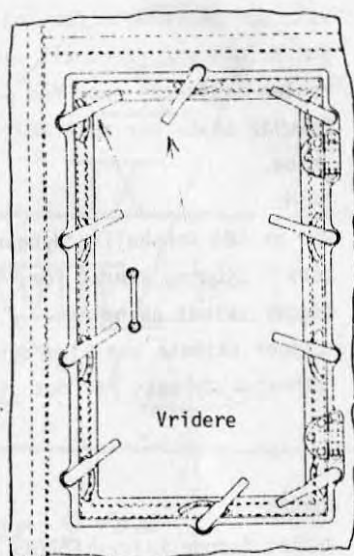
det sted hvor de menige skaffer.

#### MESSE:

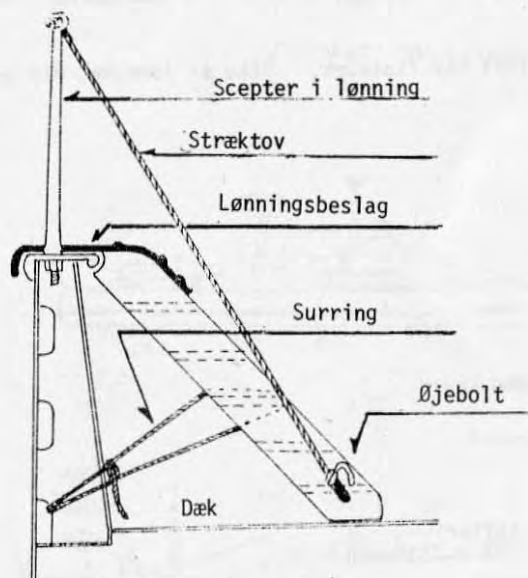
det sted hvor befalingsmænd skaffer.



Landgang anbragt på lønningen, tværs ind



Vandtæt dør  
(Hængseldør)



Lønningslejder



#### LANDGANG:

ofte benævnelsen på en lille bro, der fra land lægges ud til skibet til passage for besætning og passagerer. Egentlig landgangsbro, landgangsbræt.

#### VRIDERE:

de håndtag i en vandtæt dør, hvormed den spændes vandtæt.

#### DAGVAGT:

vagten fra kl. 0400-0800 formiddag. Også benævnelsen på den person ombord, der går den befalingsmand, som er ansvarlig for rengørings-, skibsvedligeholdelsesgrej, linegoods, køjetøj m.v., til hænde med udlevering af dette fra hans opbevaringsrum.

Opbevaringsrummet kaldes også "dagvagten".

#### KASTE LOS:

frigøre fortøjning fra en pullert el. lign.

#### GØR FART:

et skib gør fart når det bevæger sig fremover.

#### SAKKER:

et skib siges at sakke når det f.eks. ved ankring går op imod vinden og fremdriften stopper, lige idet skibet bevæger sig agterover, siges det, at det sakker .

#### DUVNING (at duve):

skibets drejning om en vandret tværskibsakse.

#### HUGGE:

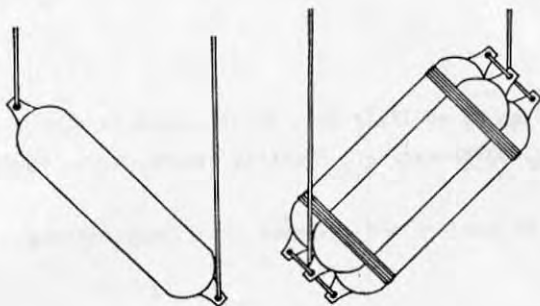
et skib, der er gået på grund siges at hugge, når det ved søens bevægelser voldsomt støder mod grunden. Hugge en hage, talje el. lign. at fæstne den med spidsen ind i en bolt, ring, strop el. lign.

#### GIRE:

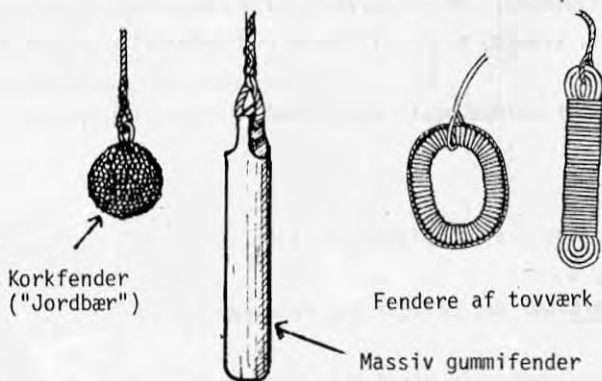
ikke holde støt kurs. Afvige fra kursen fra side til side p.g.a. dårlig styrevne eller styring.

#### RULLE i søen:

slingre, d.v.s. skibets bevægelser foregår over en langskibs akse.



Fendere af plastic



Korkfender  
("Jordbær")

Fendere af tovværk

Massiv gummifender

#### KIPNING med flaget:

er en hævdvunden høflighedstilkendegivelse (hilsen) fra andre skibe (handels-skib el. lign.) overfor orlogsskibe. Orlogsmænd (-skibe) kan i almindelighed forvente kipning, men ikke forlange den.

Ved kipning hales orlogsflaget langsomt 3/4 ned og derefter straks langsomt op. Kipning må kun finde sted som besvarelse af en kipning, og der kippes kun en gang. Når flere orlogsskibe sejler i formation eller ligger sammen til ankers eller i havn, besvares kipning af hvert enkelt skib.

Ved flagning på halv stang besvares kipning ved at hale orlogsflaget helt for, hvorefter der kippes.

Efter kipning sættes flaget atter på halv stang. (Flagets midte i højde med flagspillets midte).

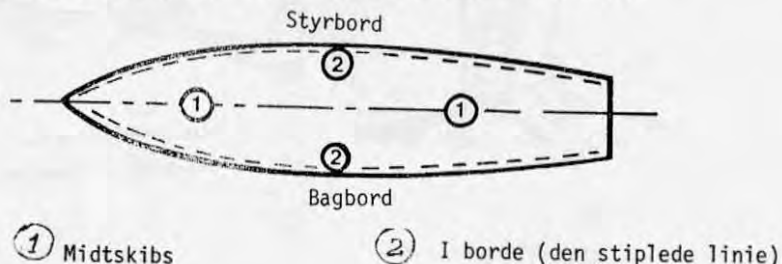
NB: Orlogsskibe kipper ikke for hinanden men hilser ved at gøre front om stb.(bb.) se der.

FENDERE: se fig.

aflang oppustelig plastichylster, kan også være lavet af andet materiale. Bruges til at beskytte skibssiden når skibet ligger til kaj, eller har andre skibe på siden.

JORDBÆR (kuglefender): se fig.

en rund let fender, bruges mest som transportabel fender til at placere der, hvor skibet først tårner kaj eller andet skib under tillægning.



MIDTSKIBS:

skibets diametralplan, en linie der går fra stævnen til midt på hækken. Ved rorkommandoen: "midtskibs" stilles roret i diametralplanet (nul graders rorvinkel).

I BORDE:

når man bevæger sig helt ude ved skibets skrog. Ved rorkommandoen "styrbord(bagbord) helt over" lægges roret i borde (yderstilling) = max. rorvinkel  $35^{\circ}$  til beordret side.

STYRBORD:

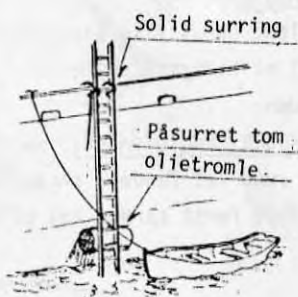
højre side af skibet (set agterfra). Grøn lanterneføring.

BÅGBORD:

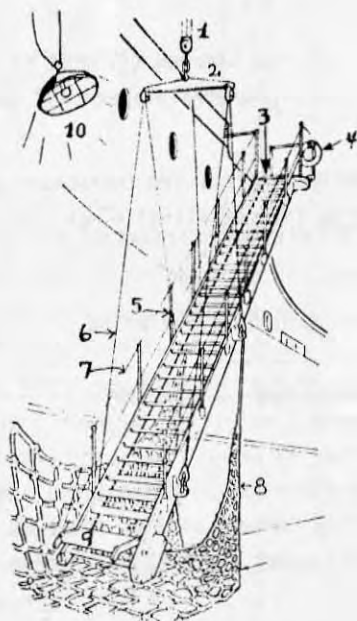
venstre side af skibet (set agterfra). Rød lanterneføring.

FRONTE:

det, to orlogsskibe udfører, når de hilser på hinanden (yngste skibschef i anciennitet fronter først). Besætningen på dækket, stiller op på et geled i retstilling ude i borde i den side, hvor det andet orlogsskib passerer. (Front om styrbord eller front om bagbord).

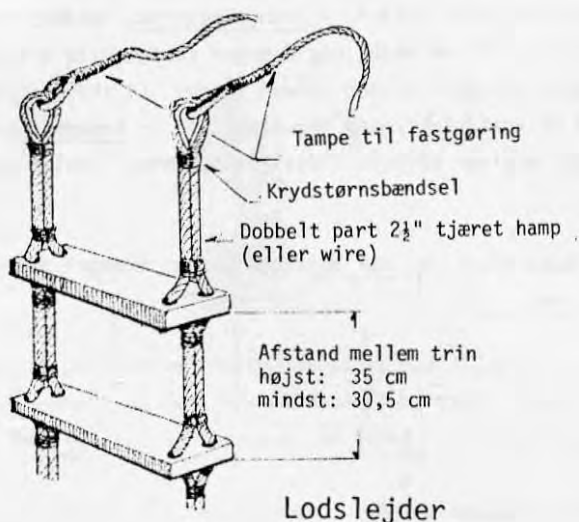


Almindelig lejder anvendt som adgangsmiddel



1. Falderebсталje
2. Åg
3. Øverste repos
4. Bjærgemærs
5. Scepter
6. Hanefod (wire el. kæde)
7. Stræktov
8. Sikkerhedsnet
9. Underste repos
10. Belysning ("sol")

Faldereb



#### LEJDERE:

trapper ombord i skibet, LODSLEJDER, en rebstige til at hænge ud over skibssiden når lodsens skal ombord.

#### FALDEREB:

trappe, der hænges ud på skibssiden, for at man kan komme ombord eller i land. Anvendes både på søen og i havn.

#### SCEPTRE:

Iodretstående stang på faldereb, eller i borde på et skib, hvori tovværk, wire (stræktove) eller jernrør (gelænder) hviler.

#### STRÆKTOVE:

tovværk eller wire, der hviler i sceptrene på et faldereb eller i borde på et skib.

#### OM LÆ:

inde/nede i skibet.

#### DØRK:

gulv (inde i skibet).

#### DÆK:

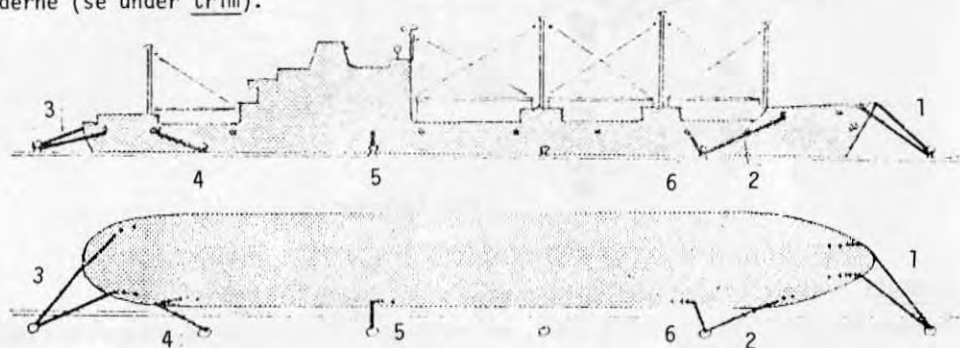
loft (inde i skibet) udvendig i skibet, det man går på.

### KRÆNGE/KRÆNGNING:

krænge, betegnelse for at et skib, der p.g.a. vindens tryk på sejlene eller overbygningen, hælder over imod læsiden, - krængningstryk, vandets større tryk mod den læ end den luv side af et skib, når det gør fart; dette krængningstryk søger at tvinge skibets forende op mod vinden (luve). Et skib siges at krænge over, når det ved en kraftpåvirkning får slagside. En krængningsmåler er et apparat ombord, der angiver skibets slagside/krængning i antal grader fra det lodrette plan.

### SLAGSIDE:

et skib siges at have slagside, når det konstant er krænget over til en af siderne (se under trim).



- |                 |                  |
|-----------------|------------------|
| 1. Fortrosser   | 4. Agterspring   |
| 2. Forspring    | 5. Breast-trosse |
| 3. Agtertrosser | 6. Breast-trosse |

### FORTROSSE:

fortøjning der går fra fordækket og viser forefter, se fig

### FORSRING:

fortøjning der går fra fordækket og viser agterefter, se fig

### AGTERSFRING:

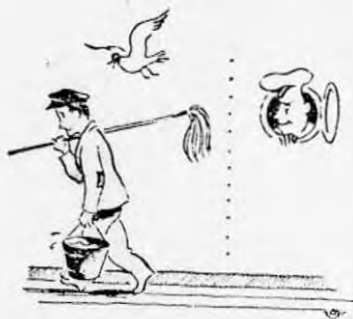
fortøjning der går fra agterdækket og viser forefter, se fig.

### AGTERTROSSE:

fortøjning der går fra agterdækket og viser afterefter, se fig.

### BREAST-TROSSE:

trosse der går vinkelret fra skibet ind på kajen, se fig.



#### SVABER:

består af optrevlede tovender fastgjort på et skaft (som en gulvmoppe). Bruges ved spuling (vaskning) af skibsdækket. Heraf udtrykket SVABERGAST, den der går med svaberen, hvilket i gamle dage var en straf.

#### SØFORKLARING:

afgives af kaptajnen for retten, såfremt noget er hændt på rejsen (f.eks. kollision), hvori reder, ladningsejer, assurandør har interesse. Endvidere ved ulykkestilfælde med død som følge.

#### TØRN:

- 1) Tur. Den, der er på tur til at stå til rors, har "rørtørn" o.s.v.
- 2) Man tager tørn (omviklinger) om en pullert, klampe, kofilnagle el. lign. for at gøre fast eller holde igen under affiring.



#### CAPSTAN:

lodret spilkep (spiltromle) anbragt f.eks. på gammeldags ankerspil og moderne forhalingsspil (se ill.), modsat den vandrette spilkep f.eks. på et lossespil.





Offsettryk

RE/SØ 6